

BAIX TER 20_50: DISSENYEM EL PAISATGE DEL FUTUR

Proposta didàctica per al 3^r curs d'Educació Secundària Obligatoria

Annexos al dossier de treball de l'alumnat

Aquesta obra està subjecte a la llicència de Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 4.0 Internacional de Creative Commons.

En l'elaboració d'aquest material hi ha participat professorat de l'Institut Montgrí i de l'Escola Sant Gabriel de Torroella de Montgrí: Conxi Camúñez, Rafael Hereu, Miquel Àngel Montón, Anna Maria Pujol, Beatriu Rubau i Ariana Seglar; la Coordinadora de l'Àrea Educativa del Museu de la Mediterrània, Úrsula Olmos, i la professora del Departament de Didàctiques Específiques de la Universitat de Girona, Marta Gual Oliva.

L'elaboració d'aquest material és el producte del projecte de formació de professorat Camí Batut, que ha comptat amb el suport dels programes pedagògics de la Diputació de Girona, dins la campanya Del mar als cims; i també amb el suport del Centre de Recursos Pedagògics del Baix Empordà, que l'ha inclòs dins el Pla de Formació de Zona del recurs 2019-2020.

La imatge de la portada és autoria d'Isidro Jabato, s'ha extret del banc d'imatges Wikimedia i es reproduceix sota llicència Creative Commons.

A Torroella de Montgrí, Octubre de 2020

Generalitat de Catalunya
Departament
d'Ensenyament

Museu de la
Mediterrània

Índex de continguts

ANNEX ACTIVITAT 7.....4

ANNEX ACTIVITAT 8.....9

ANNEX ACTIVITAT 10.....10

ANNEX ACTIVITAT 17.....12

SORTIDES DE CAMP.....13

ANNEX ACTIVITAT 7

Àrtemis, deessa del bosc i la caça

Acteó veu Àrtemis banyant-se. Quadre de Ticià a la National Gallery of Scotland

Àrtemis era la deessa dels llocs salvatges o naturals on els humans no han actuat, els boscos i selves, la caça i el regne animal.

Se la considerava protectora de les amazones, dones guerreres i caçadores com ella, independents del domini de l'home.

Algunes tradicions presenten sempre Àrtemis com a una deessa salvatge, de boscos i muntanyes, que fa vida entre les feres. Hom la representa amb túnica llarga i cabellera solta; o amb túnica curta, arc i sagetes i amb un cérvol o uns gossos. Deessa de la castedat, restà verge i eternament jove. Se la representa sempre amb un arc, que utilitza per caçar i matar. Se li atribueixen les morts sobtades, sobretot aquelles que no causen dolor, provocades per les seves fletxes.

En una versió del mite Àrtemis estava banyant-se nua en els boscos propers a la ciutat beòcia d'Orcomen quan Acteó, un caçador, es va topar amb ella i es va quedar mirant-la, fascinat per la seva bellesa. Quan Àrtemis el veié el va transformar en un cérvol i va manar als seus propis gossos de caça que el matessin.

Hèlios, el déu Sol

Relleu mostrant Hèlios, trobat al temple d'Atena, a Troia. Actualment es troba al Pergamon-Museum de Berlin, Alemanya.

Hèlios és la personificació del Sol en la mitologia grega. Hèlios era imaginat com un formós déu coronat amb la lluent aurèola del Sol, que conduïa un carro pel cel cada dia fins a l'Oceà que envoltava la terra i hi tornava cap a l'est a la nit.

La història més coneguda sobre Hèlios és la del seu fill Faetont. Un dia Èpaf va posar en dubte la seva filiació, i el noi va acudir a Hèlios perquè, si de debò era el seu pare, li concedís un do; el déu va fer el jurament solemne que així seria, i el jove li demanà que el deixés conduir per un dia el carro del sol. Hèlios no el va poder dissuadir, i així hagué de permetre que l'endemà al matí Faetont conduís el seu carro. Però, quan els cavalls s'adonaren que no duïen l'auriga habitual, es van desbocar i sortiren de la ruta, i el jove no sabia com dominar-los. Els tombos de l'astre amunt i avall van causar grans trasbalsos al cel i a la terra, on van proliferar els incendis, fins que Zeus va fulminar Faetont amb els seus llamps abans que quedés destruït tot l'univers. El seu cos va caure al riu Erídan, on fou enterrat per les Nímfes.

Èol, el déu Vent

Èol, el guardià dels vents. Digitalització d'una representació en marbre.

Èol va ser un heroi a qui els déus van concedir el domini dels vents que havia de mantindre tancats en una caverna de l'illa d'Eòlia i només en podia deixar anar els que convinguessin amb el permís de Zeus.

Èol tenia els vents encadenats en un profund antre, on els governava amb un domini absolut, empresonant-los o alliberant-los segons els seus designis, ja que tots els vent alliberats podrien provocar greus desastres al cel, la terra i les aigües. Èol era responsable del control de les tempestes, i els déus a vegades li demanaven ajuda, com va fer Hera per impedir que Enees desembarqués a Troia. També va ajudar a Odisseu que el visità en el seu viatge de retorn a Ítaca. Èol el tractà molt bé, i li donà un vent favorable, a més d'una bossa que contenia tots els vents i que havia de ser utilitzada amb cura. Malgrat això, la tripulació d'Odisseu, va creure que la bossa contenia or i l'obriren, provocant greus tempestes. La nau acabà arribant a les costes d'Eòlia, però el déu es negà a ajudar-los de nou. Èol és representat empunyant un ceptre com símbol de la seva autoritat i rodejat de turbulents remolins, els Vents, cadascun dels quals era un déu.

Dèmeter, deessa de l'agricultura i la fertilitat

Estàtua de Dèmeter, Museo del Prado, Madrid.

Dèmeter és la deessa de l'agricultura, substància pura de la terra verda i jove, vivificadora del cicle de la vida i la mort, i protectora del matrimoni i la llei sagrada. Els seus dos atributs són l'espiga de blat i la torxa. L'espiga de blat és molt important, ja que és la deessa de l'agricultura. Se la venera com la portadora de les estacions de l'any.

Persèfone era filla de Zeus i Demèter. Va créixer feliç entre les nimfes, en companyia de les seves germanes, les altres filles de Zeus, Atena i Àrtemis. No li importava el matrimoni fins que el seu oncle Hades es va enamorar d'ella i la va raptar amb l'ajuda de Zeus, al prat d'Enna, a Sicília. En el moment que la noia estava collint un narcís (o un lliri) es va obrir la terra, va aparèixer Hades i se l'emportà al seu regne. Des d'aquell moment va començar per Demèter la llarga recerca de la seva filla, i va recórrer tot el món conegut. Quan Persèfone va desaparèixer per l'abisme, va fer un crit que Demèter va sentir. Hi va acudir però no trobà ningú. Durant nou dies i nou nits, sense menjar ni beure ni banyar-se ni arreglar-se la deessa vagà pel món amb una torxa encesa a cada mà. Només Hèlios, el Sol, que ho veu tot podria dir-li el que havia passat. Demèter però va decidir no tornar al cel i buscar per tota la terra la seva filla. Va adoptar l'aspecte d'una dona vella i va vagar per tot el món buscant la seva filla.

L'exili de Demèter per la terra va fer que no s'ocupés de les seves obligacions i la terra es va tornar estèril. Per això Zeus va ordenar a Hades que tornés Persèfone a la seva mare. Però ja no era possible, ja que la jove havia trencat el dejuni menjant un gra de magrana durant la seva estada als inferns, i això l'impedia de tornar. Però Demèter i Hades van arribar a un acord amb la intervenció de Zeus: Demèter tornaria al seu lloc a l'Olimp i Persèfone partiria l'any entre l'Hades i la seva mare. Així, cada primavera, Persèfone surt dels estatges subterranis i puja al cel amb els primers brots de la natura, i torna a les ombres a l'època de la sembra. Tot el temps que mare i filla estan separades, la terra es torna estèril, és l'època de l'hivern.

Hèstia, protectora de la llar

Estàtua d'Hèstia a Massachussets

Hèstia era la deessa de la llar en la mitologia grega. Segons la tradició grega, Hestia va ser la inventora de la construcció de cases i la protectora dels sentiments més íntims i profunds, i a més a més d'ella depenia que hi hagués harmonia tant en el matrimoni, com en les cases i les ciutats. Al cap dels anys va acabar portant l'harmonia arreu de l'univers.

Quan alguna polis grega enviava expedicions per colonitzar noves terres, els seus integrants anaven al temple d'Hestia més proper i hi encenien una torxa que s'havia de mantenir encesa fins a arribar al lloc adequat per fundar la colònia. Aquesta torxa simbolitzava la unió entre la nova colònia i la seva metròpoli.

Es considera que l'ase era l'animal favorit d'Hèstia i durant les seves festivitats aquests animals eren guarnits amb garlandes.

Hèstia era l'únicadivinitat que no sortia mai de l'Olimp, la llar dels déus.

La mansió d'Hestia estava ubicada a la part més alta de l'Olimp. A més a més, es mostra com Hestia, que tot i que mantingué un tracte cordial amb tots els déus i sempre es mantingué neutral en les disputes tant divines com humanes, mantenia una relació diferent amb els déus. Sens dubte, Hermes fou el seu nebot favorit i qui, quan aquest romania a l'Olimp, passava molt de temps a casa de la seva tia explicant-li les seves aventures o les notícies que els passaven als déus, semidéus o humans. A més, tia i nebot eren qui organitzaven els banquets i s'encarregaven de reunir els altres déus.

ANNEX ACTIVITAT 8

Component del paisatge	Recurs
Flora i fauna	https://blocs.xtec.cat/naturalsom/2n-eso/6-els-ecosistemes/ https://youtu.be/Omc69NYKRns
Geologia i relleu	https://www.slideshare.net/salvavila/tema-2-el-relleu https://www.slideshare.net/gost12/les-formes-de-relleu-de-la-terra?from_search=2# https://youtu.be/3bWgOh9OE4I https://youtu.be/_7Zx_3jP8AQ
El clima	http://projectes.ersilia.org/RECC/
Els usos del territori	https://clic.xtec.cat/projects/aeconomi/jclic.js/index.html https://www.slideshare.net/jordimanero/5-el-sector-primari https://youtu.be/QR0meLrP3WY https://www.slideshare.net/salvavila/tema-4-el-sector-terciari?related=1#
La societat	https://www.slideshare.net/salvavila/tema-4-el-sector-terciari?related=1# https://www.enciclopedia.cat/tradicionari https://youtu.be/lqEMEBxsGo8

ANNEX ACTIVITAT 10

A continuació teniu exemples de llocs web on podeu buscar aquesta informació:

Element del paisatge	Lloc web
Flora i fauna	Pàgina web del Parc Natural El Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter. Dins de l'espai «Patrimoni natural i cultural» hi trobaràs informació amb relació a la vegetació i la fauna de la zona del Parc i els seus voltants: http://parcsnaturals.gencat.cat/ca/illes-medes/ Pàgina web del projecte de Desurbanització i restauració de la maresma de la Pletera (2014-2018): http://lifepletera.com/ <u>Notícia sobre l'ampliació dels límits del Parc Natural (2008)</u>: Reparteixen pomes i arròs per protestar contra la delimitació del parc del Montgrí
Geologia i relleu	Pàgina web del projecte de Desurbanització i restauració de la maresma de la Pletera (2014-2018): http://lifepletera.com/
El clima	Pàgina web d'en Josep Pascual, dedicada a prendre dades meteorològiques de l'Estartit i Torroella: http://meteoestartit.cat/ Pàgina web del projecte de Desurbanització i restauració de la maresma de la Pletera (2014-2018): http://lifepletera.com/
Els usos del territori	Explicar per a què s'utilitza el territori, buscar informació a través de fotografies, google maps, google earth De què treballen les persones que viuen en aquesta zona? Camins, vies de comunicació: Geoportal de l'Ajuntament de Torroella: http://www.torroella-estartit.cat/ Revista EMPORION: https://emporion.org IDESCAT (dades sobre població, sectors econòmics): https://www.idescat.cat/emex/?id=171997&utm_campaign=home&utm_medium=cercador&utm_source=territori Projecte SOS COSTABRAVA: www.soscobrava.cat <u>Notícia</u>: Unió de Pagesos no vol una variant a Torroella perquè causarà danys a l'espai agrari (2020) La variant de Torroella: Alternatives: https://emporion.org/la-variant-de-torroella-alternatives/ Projecte de variant de Torroella, Carta oberta al Departament de Territori i Sostenibilitat: https://emporion.org/projecte-de-variant-de-torroella-carta-oberta-al-departament-de-territori-i-sostenibilitat/ Un pont sobre el Ter servirà de variant a Torroella de Montgrí: https://www.diaridegirona.cat/baix-emporda/2020/08/10/pont-sobre-ter-servira-variant/1056839.html
Societat i costums	Podeu buscar a llocs web que expliquin els costums i tradicions actuals, el tipus d'habitatges. Us poden servir llocs web dedicats al turisme :

	https://visitemporda.com/ca/ https://visitestartit.com/ També podeu visitar el lloc web de l'Institut d'Estadística de Catalunya, on trobareu informació sobre dades demogràfiques, ocupació, etc.: www.idescat.cat Projecte SOS COSTABRAVA: www.soscosabrava.cat RÀDIO LIBERTY 10 anys de l'enderroc de les antenes de Ràdio Liberty: https://www.ccma.cat/tv3/alacarta/telenoticies/10-anys-de-lenderroc-de-les-antenes-de-radio-liberty/video/5591445/ Tot igual, només que sense antenes: https://www.diaridegirona.cat/comarques/2011/03/22/igual-nomes-que-antenes/474030.html
--	--

DIVERSES VARIABLES

Publicacions dels premis de recerca Joan Torró i Cabratosa:

<https://www.museudelamediterrania.cat/ca/programacio/c/5125-premis-de-recerca-joan-torro-i-cabratosa.html>

Biblioteques especialitzades de la Generalitat:

<http://catalegclassicbeg.cultura.gencat.cat/>

RACO (Revistes Catalanes amb Accés Obert):

<https://www.raco.cat/index.php/LlibreFestaMajor/issue/archive>

<https://www.raco.cat/index.php/PapersMontgri/issue/archive>

CONTACTES DELS EQUIPAMENTS DE REFERÈNCIA:

Oficina del Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter: 972 75 17 01 – 637 361 372

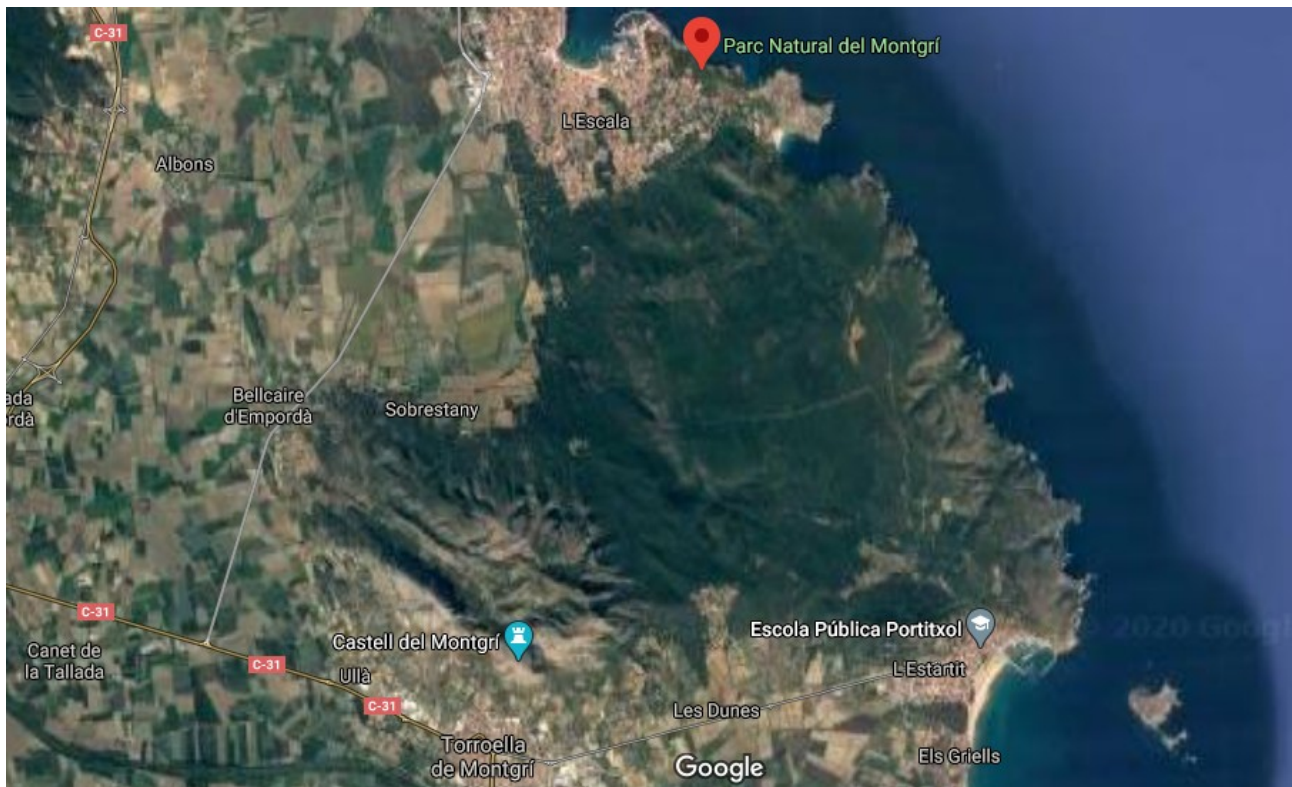
Museu de la Mediterrània - Centre de documentació del Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter: 972 75 51 80 - cdd.canquintana@torroella-estartit.cat

ANNEX ACTIVITAT 17

Si utilitzeu el Google Maps obtindreu una perspectiva en planta de la zona del Baix Ter.

Si utilitzeu el Google Earth podreu obtenir una perspectiva del perfil i alçat de la zona del Baix Ter.

En la fotografia adjunta teniu un exemple de perspectiva en planta. Recordeu que això servirà per situar aquells elements sobre els quals després fareu la composició artística, a mode d'esborrany.

SORTIDES DE CAMP

El material que teniu a continuació és el que haureu de portar a les sortides de camp. Per tant, no caldrà que porteu tot el vostre dossier de treball, sinó que haureu d'imprimir aquests fulls per a cada sortida.

Com veureu hi ha un full d'activitats per a cada element del paisatge, per tant, heu d'imprimir-ne una còpia per a cada sortida ja que treballareu, com a grup, els cinc elements del paisatge.

Recordeu que la persona experta en cada element del paisatge serà la responsable que l'activitat es dugui a terme de la millor forma possible.

BAIX TER 20_50: DISSENYEM EL PAISATGE DEL FUTUR SORTIDA DE CAMP		
Element del paisatge: Vegetació i fauna		Data de la sortida:
Membres del grup de treball:	Responsable:	Àmbit territorial:

Introducció:

Les activitats de vegetació i fauna tenen per objectiu dur a terme un estudi de la biodiversitat dels llocs visitats. Per a fer-ho caldrà que identifiqueu el major nombre possible d'espècies vegetals i animals.

Activitat 1: Identificació d'espècies vegetals

- I. Realitzeu un transecte de 10 metres de longitud x 1 metre d'amplada o bé delimitau una parcel·la de 10m x1m. Delimitau els límits del transecte o la parcel·la utilitzant el cordill que us proporcionin.
- II. A continuació situeu-vos a un extrem del transecte o parcel·la i observeu totes les espècies vegetals que trobeu a banda i banda del cordill, i també mirant enlaire.
- III. Fotografeu cada espècie per separat. Cal fotografiar l'aspecte general i un detall de la flor i el fruit, si en té.
- IV. Fer un dibuix.
- V. Identifiqueu de quina espècie es tracta. Si no ho sabeu podeu utilitzar l'aplicació «Plantnet», preguntar als educadors o consultar una guia d'espècies.
- VI. Anoteu l'índex d'abundància de l'espècie seguint la següent indicació:
 - Rara (+) : Si n'heu vist entre 1-5 exemplar
 - Comú (++) : Si n'heu vist entre 5-10 exemplars
 - Abundant (+++) : Si n'heu vist més de 10 exemplars
- VII. Anoteu el lloc d'observació (platja, camí, desembocadura, bassa, bosc, etc.)
- VIII. Repetiu el procediment fins que arribeu al final del transecte o hagueu passat per tota la parcel·la.

Espècie observada (nom comú)	Espècie observada (nom científic)	Abundància	Lloc d'observació	Dibuix

Activitat 2: Identificació d'espècies animals

- I. A partir del transecte o la parcel·la heu de repetir el mateix procediment però en aquest cas us heu de fixar en les espècies animals. Sovint és difícil observar animals, per tant, també us heu de fixar en observar rastres: excrements, restes de pèl, nius, sons, etc.
- II. Fotografieu les espècies animals observades.
- III. Anoteu els resultats en la següent graella i feu-ne un dibuix.
- IV. Anoteu el lloc d'observació (platja, camí, desembocadura, bassa, bosc, etc.)
- V. Repetiu el procediment fins que arribeu al final del transecte o hagueu passat per tota la parcel·la.

[illegible]

Activitat 3. Qüestions per a la reflexió:

- a) Heu identificat la presència d'espècies invasores (animals o vegetals) durant el recorregut? Quines? D'on provenen? Penseu que en el futur també hi seran? Penseu que caldria aplicar mesures per a la seva eliminació? Quines?
- b) Relacionar les espècies observades amb el clima. El clima del futur serà el mateix? Si canvia, com pot afectar a les espècies vegetals i animals?
- c) Quines diferències heu identificat entre les espècies identificades en els diferents punts de mostreig? A què podeu atribuir aquestes diferències?

BAIX TER 20_50: DISSENYEM EL PAISATGE DEL FUTUR SORTIDA DE CAMP		
Element del paisatge: Geologia i relleu		Data de la sortida:
Membres del grup de treball:	Responsable:	Àmbit territorial:

Introducció

Les activitats de geologia i relleu tenen per objectiu dur a terme un estudi granulomètric del sòl, tenint en compte el tipus de sòl, granulometria, origen i composició. Per a fer-ho prendreu mostres del sòl en diferents punts al llarg del recorregut.

Activitat 1: Identificació de les formes del relleu

- I. En el punt on us trobeu, quines formes del relleu podeu identificar? Anoteu-les i feu-ne un dibuix. Si no en sabeu el nom podeu fer-ne una descripció i buscar el nom posteriorment.

Forma del relleu (nom o descripció)	Dibuix

Activitat 2: l tipus de roca que forma el relleu

- I. Observeu el sòl que trepitgeu i descriuiu-lo: és tou o dur? Podeu veure la roca directament? Quin color predomina? Hi ha restes vegetals?

Activitat 3: Recollida de mostres de sòl

- I. Les mostres es recolliran amb un pistó i després s'analitzaran a l'institut.
- II. Per tal de recollir les mostres cal introduir el pistó (*corer*) fins a 15 cm de profunditat, tapar amb el polze el forat de dalt i recollir la sorra.
- III. Tapar el pistó i rotular les mostres correctament amb el nom de la zona on s'ha recollit la mostra i el nombre de rèplica.

Ex. Pletera_mar_1

- IV. Repetir el procediment fins a tres vegades per a cada punt de recollida

Activitat 4: Qüestions per a la reflexió:

- a) Quines diferències heu identificat en la composició del sòl en els diferents punts de recollida? A què podeu atribuir aquestes diferències? Heu pogut recollir mostres de sòl a la sortida a Rocamaura? Com ho podeu explicar?
- b) Com penseu que evolucionarà la duna continental en el futur? Per exemple, si es crema la pineda que sosté la duna, aquesta podria tornar a avançar i amenaçar les poblacions que té més a prop, com va passar a principis del segle XX?

BAIX TER 20_50: DISSENYEM EL PAISATGE DEL FUTUR SORTIDA DE CAMP		
Element del paisatge: Clima		Data de la sortida:
Membres del grup de treball:	Responsable:	Àmbit territorial:

Introducció

Les activitats d'aquest element tenen per objectiu recollir mostres d'aigua per a una posterior anàlisi dels paràmetres fisicoquímics, i també prendre mostres de paràmetres relacionats amb la meteorologia.

Activitat 1: Recollida de dades meteorològiques

En els diferents punts indicats, preneu les següents dades i anoteu-les a continuació:

Punt de recollida: Hora: Estat del cel:		
Temperatura (°C):	Humitat relativa (%):	Radiació solar (%):
Punt de recollida: Hora: Estat del cel:		
Temperatura (°C):	Humitat relativa (%):	Radiació solar (%):
Punt de recollida: Hora: Estat del cel:		
Temperatura (°C):	Humitat relativa (%):	Radiació solar (%):

Activitat 2: Recollida mostres aigua

En els diferents punts indicats, preneu les mostres d'aigua seguint les següents indicacions:

- I. Recollir 3 mostres d'aigua de cada punt de mostreig de 200 ml amb els recipients indicats.
- II. Rotular cada mostra anotant el punt de recollida i el nº de la mostra. Per exemple:
Desembocadura_m1

Activitat 3: Paràmetres fisicoquímics de l'aigua

Per a cada mostra anoteu els valors obtinguts per a cada variable. És possible que aquesta part de l'activitat la realitzeu al centre.

Punt de recollida	Mostra	Temperatura	pH	Salinitat	Duresa
Punt 1:	m1				
	m2				
	m3				
	Xpunt1				
Punt 2:	m1				
	m2				
	m3				
	Xpunt2				
Punt 3:	m1				
	m2				
	m3				
	Xpunt3				

Activitat 4. Qüestions per a la reflexió:

- a) Heu pogut recollir mostres d'aigua a la sortida a Rocamaura? Com ho podeu explicar?
- b) Quines diferències heu identificat en les dades meteorològiques recollides en els diferents punts de mostreig en cada sortida? A què podeu atribuir aquestes diferències?
- c) Quines diferències heu identificat en les dades sobre els paràmetres fisicoquímics de l'aigua? Quines implicacions tenen aquestes diferències per a les espècies vegetals i animals que hi viuen? Penseu que poden tenir efectes en quant a biodiversitat, adaptacions, etc?

BAIX TER 20_50: DISSENYEM EL PAISATGE DEL FUTUR SORTIDA DE CAMP		
Element del paisatge: Usos del territori		Data de la sortida:
Membres del grup de treball:	Responsable:	Àmbit territorial:

Introducció

Les activitats de l'element Usos del territori tenen per objectiu realitzar una cartografia del recorregut de la sortida així com identificar a quins sectors econòmics o activitats es dedica el territori.

Activitat 1: Situar en un mapa el recorregut de la sortida

Per a cada sortida tindreu un mapa de la zona que visitareu. Es tracta que a mesura que aneu fent el recorregut, el marqueu en el mapa.

Activitat 2: Situar les activitats econòmiques en el mapa

Durant el recorregut de la sortida heu de marcar en el mapa les activitats econòmiques que identifiqueu, per exemple, sòl agrícola per al cultiu de pomes o blat de moro; sòl protegit, sòl urbà per a la construcció d'habitatges, ús turístic, etc. Es tracta que ho marqueu en el mapa i ho indiqueu.

Exemple:

 ús turístic	 espai protegit	 ús agrícola
---	---	---

Activitat 3: Dibuix del paisatge observat

- a) En la sortida al Ter dibuixeu com veieu la desembocadura del riu
- b) En la sortida al Massís del Montgrí dibuixeu el paisatge observat des de dalt del Rocamaura

Activitat 4. Qüestions per a la reflexió

- a) A la sortida al Rocamaura haureu pogut identificar els usos als quals es destina el sòl que heu trepitjat. En la seva majoria haureu vist que es tracta de sòl forestal i hi ha poques activitats econòmiques. A què penseu que és degut? Diríeu que la falta d'activitats econòmiques pot estar relacionada amb la figura de protecció de Parc Natural? De quina manera?
- b) Durant la sortida resseguint el marge del riu Ter heu dibuixat com és la desembocadura actualment. Aquesta desembocadura canvia amb el temps, i especialment, quan hi ha temporal de llevant. Al gener del 2020 el Temporal Glòria va tenir un fort impacte en la zona del Baix Ter, modificant el seu recorregut. Què diríeu que va passar amb el curs del riu? Com us imagineu que va quedar la forma de la desembocadura? Com ho expliqueu?
- c) Durant la sortida a La Pleta heu parlat de l'impacte del turisme a la zona i de com la seva presència hauria pogut modificar la zona de La Pleta. Imaginant el turisme del futur, com us l'imagineu? Serà un turisme respectuós amb el medi ambient?

BAIX TER 20_50: DISSENYEM EL PAISATGE DEL FUTUR SORTIDA DE CAMP		
Element del paisatge: Societat i cultura		Data de la sortida:
Membres del grup de treball:	Responsable:	Àmbit territorial:

Introducció

Les activitats de l'element Societat i cultura tenen per objectiu l'anàlisi dels impactes de l'activitat humana en el paisatge.

Activitat 1: Identificació dels impactes de l'activitat humana

A partir del que us expliquin els educadors que us acompanyen en la sortida cal que feu un recull de les activitats humanes que pots observar en aquesta zona i quina influència creus que tenen sobre el paisatge. Anoteu-les en la taula:

Activitat humana	Període d'influència (tot l'any, estiu, actualitat, passat, ...)	Impacte (alt, mitjà baix)	Perquè has triat aquest impacte?

Activitat 2: Situar els impactes en un mapa

Per a cada sortida tindreu un mapa de la zona que visitareu.

Un cop hagueu identificat els impactes en el paisatge cal que els situeu en el mapa.

Activitat 3. Qüestions per a la reflexió

a) Amb relació als impactes que heu identificat en les diferents sortides:

- Heu identificat un mateix impacte en diferents zones?
- Quins impactes penseu que s manifestaran en el futur? Seran els mateixos que actualment o hauran canviat?

b) Amb relació a la sortida a La Pletera, com imagineu a dia d'avui el paisatge de la zona La Pletera i la Gola del Ter si no s'hagués dut a terme el projecte Life Pletera?